

Ковач О.М., студентка III-A курсу;
керівник: Кертіс Н.В.,
викладач дошкільної педагогіки
та окремих методик

ЛОГІКО-МАТЕМАТИЧНИЙ РОЗВИТОК ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ УСНОЇ НАРОДНОЇ ТВОРЧОСТІ

Формування початкових математичних уявлень у дітей дошкільного віку є важливим засобом розвитку їх пізнавальної сфери, зокрема, інтелектуальних здібностей, мисленнєвих якостей. Зміст логіко-математичного розвитку відображено у державних програмах навчання, виховання і розвитку дітей дошкільного віку. У них визначені такі завдання: ознайомлення дітей дошкільного віку з поняттями множини, числа та кількості; опанування ними простими арифметичними діями. Переважно означені завдання вирішуються за рахунок занять з логіко-математичного розвитку. Проте не менше значення відіграє зміст діяльності дітей поза заняттями. Для цього використовуються різноманітні засоби.

Варто зазначити, що одним із таких засобів є народна педагогіка. Серед засобів народної педагогіки дослідниця І. Бабій виокремлює традиції, що розкриваються у звичаях, обрядах, національних святах, а також усну народну творчість та ігри. До усної народної творчості відносять: народні казки, народні пісні та малі фольклорні жанри (забавлянки, лічилки, потішки, мирилки, загадки, прислів'я, приказки) [2, с.126].

На нашу думку, використання фольклору як засобу логіко-математичного розвитку дитини дошкільного віку сприяє її зануренню в традиційну народну культуру,

входить до світу математики не через теорію, а через ознайомлення з природою математики у народному розумінні, що на генетичному рівні легше сприймається малюками. Саме фольклор дозволяє формувати у дітей первинні математичні уявлення як на заняттях, так і поза ними, плекає інтерес до світу народної математики, впливає на їх логіко-математичний розвиток без примусу, в цікавій ігровій формі.

На важливості використання засобів народної культури у вихованні особистості дитини, зокрема фольклору, народних пісень і танців, наполягали у своїх працях О. Духнович, С. Русова, В. Сухомлинський, К. Ушинський та ін. Ідеї класиків педагогіки знаходять своє відображення у дослідженнях сучасних учених (А. Богуш, Л. Граціанська, К. Крутій, Н. Лисенко, Л. Плетеницька та ін.). [3, с.356].

На думку дослідниці А. Богуш, Н. Лисенко, ознайомлення зі способами лічби, вимірюванням, математичним письмом має відбуватися у зв'язку з історією свого народу. Зокрема, це ознайомлення дітей зі своєрідними народними способами лічби та вимірювання: вимірювання довжини за допомогою частин людського тіла (лікоть, палець, п'ядь, вершок, долоня, рука, аршин, сажень), відстані кроками та переходами (поки чуто вола, за добу, за місяць, від сходу до сходу), об'єму рідких (кварта, гранець, відро) та сипучих (пуд, фунт, пучка) речовин тощо.

Адже використання усної народної творчості, що містить математичний зміст допомагає дітям засвоїти числа, їх послідовність, величину. Лічилки, загадки, прислів'я, приказки та казки активізують такі логічні операції мислення як аналіз, синтез, абстрагування, класифікація, узагальнення, порівняння. Крім того, фольклор не вимагає створення спеціальних умов чи форм

роботи, він успішно використовується в ігровій, образотворчій, рухливій та інших видах дитячої діяльності [3, с.207].

Доцільно зазначити, що серед малих фольклорних жанрів лічилки сприяють розширенню математичних знань, учать зіставляти і порівнювати. У переважній більшості вони містять логічний числовий звукоряд, що характеризується чітким ритмом та віршованою формою. Інші задачі логіко-математичного розвитку вирішують загадки. Вони сприяють активізації мислення дітей, розвивають кмітливість, спостережливість. Близькими за змістом до загадок є прислів'я, які образно і чітко передають життєвий досвід від покоління до покоління. Активізації математичного словника дітей сприяє використання примовок та приказок. На відміну від прислів'їв, вони позбавлені описовості та моралі, певних висновків, можуть бути незвичайними та трохи безглуздими. Ще один з малих фольклорних жанрів – скоромовка. Її зазвичай використовують з метою оволодіння дітьми умінням швидко і чітко вимовляти текст, повторюючи певну фразу чи невеликий віршований текст. Регулятором дитячих стосунків із метою вирішення конфліктної ситуації чи примирення після сварки може виступати мирилка. Зміст певних мирилок допомагає розширити математичні знання, оволодіти операціями зіставлення та порівняння множин за кількістю у дітей старшого дошкільного віку. Особливої уваги заслуговують українські народні казки. Вони сприяють засвоєнню дітьми слів-числівників, закріпленню уявлень про форму, величину, простір та час [1, с.7].

Таким чином, фольклор як засіб логіко-математичного розвитку дітей дошкільного віку не завжди використовується в повному обсязі своїх можливостей вихователями дошкільних навчальних закладів.

Вирішенню цієї проблеми може сприяти створення вихователями спеціальних фольклорних добірок математичної спрямованості, які для зручності можуть поділятися відповідно до завдань логіко-математичного розвитку для молодшої, середньої, старшої груп дошкільного закладу.

Список використаних джерел

1. Плетеницька Л. Мандрівка у народну математику / Л. Плетеницька // Палітра педагога. – 1999. – № 1. – С. 3–8.
2. Бабій І. Засоби народної педагогіки та шляхи їх використання у моральному вихованні старших дошкільників / І. Бабій // Імідж сучасного педагога. – 2010. – № 6–7 (105–106). – С. 124–126.
3. Богуш А.М. Українське народознавство в дошкільному закладі: нав. посіб. / А.М. Богуш, Н.В. Лисенко. – 2-ге вид., переробл. і допов. – К.: Вища школа, 2002. – 407 с.

УДК 373.2.091.33-027.22:81'23(043.2)

Лендел В.М., студент III-A курсу;
керівник: Санто В.В.,
викладач методики розвитку
мовлення, спеціаліст вищої
категорії, викладач-методист

КОМУНІКАТИВНІ ІГРИ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Розвиток мовлення дітей дошкільного віку є однією зі стрижневих проблем сучасної дошкільної лінгводидактики. Її актуальність зумовлюється пріоритетними напрямками Національної доктрини розвитку освіти України у XXI столітті, Законів України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», «Комплексними заходами щодо всебічного

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>